EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 25.4.2013
COM(2013) 240 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

o izvajanju s strani držav članic Direktive Sveta 2006/117 EURATOM o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva

{SWD(2013) 150 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

o izvajanju s strani držav članic Direktive Sveta 2006/117 EURATOM o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva

KAZALO

1. Uvod 4
1.1. Splošne informacije 4
1.2. Pravni okvir 5
1.3. Splošna načela za nadzor in kontrolo pošiljk 6
2. Izvajanje splošnih določb 6
2.1. Prenos direktive 6
2.2. Standardna listina za nadzor in kontrolo pošiljk 7
2.3. Pristojni organi 7
2.4. Posredovanje listin in informacij 7
2.5. Svetovalni odbor 8
2.6. Redna poročila 8
3. Poročanje držav članic 8
3.1. Pošiljke 9
3.2. Izvoz iz Skupnosti 9
4. Zaključki 10

1. UVOD

Direktiva Sveta 2006/117/Euratom[1] določa sistem Skupnosti za nadzorovanje in kontrolo čezmejnih pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva, da se zagotovi ustrezno varstvo prebivalstva. Ta direktiva velja za čezmejne pošiljke, kadar je država izvora, namembna država ali morebitna država tranzita država članica Skupnosti. Direktiva zagotavlja, da so zadevne države članice obveščene o pošiljkah radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva na ali čez njihovo ozemlje, pri tem pa morajo dati soglasje glede pošiljk ali njihovo obrazloženo zavrnitev.

Direktiva predvideva redno poročanje držav članic Komisiji ter poročanje Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru. Namen poročanja je zagotoviti koristen pregled nad dovoljenji, ki so se izdala v Skupnosti, in omogočiti opredelitev težav, s katerimi se v praksi srečujejo države članice pri izvajanju določb Direktive, ter uporabljenih rešitev.

To je prvo poročilo Komisije o izvajanju Direktive Sveta 2006/117/Euratom. Poleg uvodnika to poročilo vsebuje:

– povratne informacije o izvajanju splošnih določb (poglavje 4) Direktive;

– povzetek informacij, ki so jih države članice sporočile Komisiji v zvezi z izvajanjem Direktive. Te informacije so bile zbrane med posvetovanji s posameznimi državami članicami. Podrobnosti o izvajanju direktive s strani držav članic so predstavljene v delovnem dokumentu služb Komisije SWD(2013)150.

Sklepne ugotovitve tega poročila bodo omogočile jasnejši pregled nad izzivi, ki jim je treba nameniti nadaljnjo pozornost in ki bodo obravnavani v tesnem sodelovanju s svetovalnim odborom in državami članicami.

1.1. Splošne informacije

Vse države članice EU proizvajajo radioaktivne odpadke, ki nastanejo zaradi številnih dejavnosti, kot so proizvodnja elektrike v jedrskih elektrarnah in različne uporabe radioaktivnih izotopov v medicini, industriji, kmetijstvu, raziskavah in izobraževanju. Izrabljeno gorivo nastaja tudi pri obratovanju jedrskih reaktorjev. Izrabljeno gorivo je jedrsko gorivo, ki je bilo obsevano v reaktorski sredici in trajno odstranjeno iz nje. Ko se izrabljeno gorivo odstrani iz reaktorske sredice, se shrani v bazen za izrabljeno gorivo zraven reaktorja, da se tako zmanjšata začetna vročina in stopnja sevanja. S kraja reaktorja se izrabljeno gorivo prevaža po cesti, železnici ali morju do začasnega skladišča ali obrata za predelavo, kjer se predela.

Štirinajst od dvajsetih držav članic ima delujoče jedrske reaktorje, še dve dodatni državi članici pa imata jedrske reaktorje, ki so v procesu razgradnje[2]. Večina držav članic ima raziskovalne reaktorje.

Vsaka država članica je v celoti odgovorna za izbiro svoje nacionalne politike glede ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. Izrabljeno gorivo lahko velja za vir, ki se lahko uporabi v ponovni predelavi, ali pa se nameni za končno odlaganje in se obravnava kot radioaktivni odpadek. Izrabljenemu gorivu je zato treba nameniti posebno pozornost. Ne

[1] UL L 337, 5.12.2006, str. 21.

[2] Naslednjih 14 držav članic ima delujoče jedrske reaktorje: Belgija, Bolgarija, Češka, Finska, Francija, Nemčija, Madžarska, Nizozemska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo; Italija in Litva imata samo jedrske reaktorje v procesu razgradnje.

glede na izbiro držav članic glede ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom je prevoz teh materialov nujen in se izvaja med državami članicami ter v Skupnost in iz nje.

1.2. Pravni okvir

Za dejavnosti v zvezi s pošiljkami radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva veljajo številne zahteve iz zakonodaje Skupnosti[3] in iz mednarodnih pravno zavezujočih konvencij[4], zlasti glede varnega prevoza radioaktivnega materiala in pogojev, pod katerimi se lahko radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo v namembni državi odlagajo ali shranjujejo.

Zakonodaja Skupnosti za varstvo zdravja delavcev in prebivalstva zahteva, da za pošiljke radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva med državami članicami ter v Skupnost in iz nje velja obvezen skupni sistem predhodne odobritve. Ta sistem predhodne odobritve za pošiljke, vzpostavljen leta 1992[5], je bil znatno spremenjen leta 2006 s sprejetjem Direktive o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva, v nadaljnjem besedilu: direktiva o pošiljkah[6]. Določbe direktive iz leta 1992 je treba glede na pridobljene izkušnje spremeniti, da se razjasnijo in dodajo nekateri koncepti ter opredelitve, uredijo primeri, ki so bili v preteklosti izpuščeni, in poenostavi obstoječi postopek pošiljanja radioaktivnih odpadkov med državami članicami. Spremembe so bile potrebne tudi za zagotovitev usklajenosti z drugimi določbami Skupnosti in mednarodnimi določbami, zlasti s Skupno konvencijo o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki, h kateri je Skupnost pristopila 2. januarja 2006.

Obveznosti iz direktive o pošiljkah ne posegajo v pravico držav članic, da izvozijo svoje izrabljeno gorivo za predelavo. Nič v direktivi ne določa, da mora namembna država članica sprejeti pošiljke radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva za končno obdelavo ali odlaganje, razen v primeru vračanja pošiljk (vračanje v državo izvora). Vsaka zavrnitev takih pošiljk mora biti upravičena na podlagi meril, določenih v direktivi. Poleg tega direktiva o pošiljkah prepoveduje izvoz radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v afriške, karibske in pacifiške države (AKP) ali v tretje države, ki nimajo sredstev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom.

Nedavno sprejeta Direktiva Sveta 2011/70/Euratom[7], v nadaljnjem besedilu: direktiva o odpadkih, uvaja dodatne zavezujoče pogoje v primeru pošiljk radioaktivnih odpadkov, vključno z izrabljenim gorivom, ki velja za odpadek v primeru odlaganja. Splošno načelo iz člena 4(4) direktive o odpadkih določa, da se radioaktivni odpadki odložijo v državi članici, v kateri so nastali, razen če v času pošiljke med zadevno državo članico in drugo državo članico ali tretjo državo ni začel veljati sporazum o uporabi odlagališča v kateri izmed teh držav. Takšen sporazum pa mora upoštevati tudi merila, ki jih je Komisija opredelila v skladu s členom 16(2) direktive o pošiljkah, in določbe direktive o odpadkih, ki med drugim zahtevajo, da takšno odlagališče v času pošiljke že varno obratuje.

Direktiva o odpadkih ne vpliva na izbiro držav članic, da sprejmejo izrabljeno gorivo ali odpadke za predelavo ali ponovno predelavo iz tretjih držav in ga/jih pošljejo nazaj v državo izvora. Podobno imajo države članice tudi izbiro, da pošljejo svoje radioaktivne odpadke ali

---

[3] Zlasti Direktiva Sveta 96/29/Euratom z dne 13. maja 1996 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja. UL L 159, 29.6.1996, str. 1.

[4] Zlasti Skupna konvencija MAAE o varnem ravnanju z izrabljenim jedrskim gorivom in o varnem ravnanju z radioaktivnimi odpadki.

[5] Direktiva Sveta 92/3/Euratom z dne 3. februarja 1992; UL L 35, 12.2.1992, str. 24.

[6] Direktiva Sveta 2006/117/EURATOM z dne 20. novembra 2006 o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva.

[7] Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki. UL L 199, 2.8.2011, str. 48.

izrabljeno gorivo za predelavo ali ponovno predelavo v drugo državo članico ali tretjo državo. V obeh primerih je za varno in odgovorno odlaganje teh snovi, tudi vseh odpadkov, ki nastanejo kot stranski proizvod, še vedno odgovorna država članica ali tretja država, iz katere je bila radioaktivna snov poslana.

1.3. Splošna načela za nadzor in kontrolo pošiljk

Imetnik[8], ki načrtuje pošiljanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v Skupnosti ali se namerava dogovoriti za tako pošiljko, mora vložiti pravilno izpolnjeno vlogo pri pristojnih organih države članice izvora. Ena vloga lahko vključuje več pošiljk, če imajo iste značilnosti ter če so pot (zadevne države in mejni prehodi) in pristojni organi isti.

Če se radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo uvaža v Skupnost, mora prejemnik to vlogo predložiti pristojnim organom namembne države članice. Če se pošiljka pošlje iz države članice v tretjo državo, morajo pristojni organi države članice izvora stopiti v stik z ustreznimi organi v namembni državi.

Pošiljka se ne more poslati, dokler pristojni organi namembne države in vseh držav tranzita ne obvestijo pristojnih organov države izvora o svojem soglasju. Za uradno obvestilo o soglasju ali zavrnitvi direktiva o pošiljkah določa obdobje dveh mesecev po prejemu vloge. Zavrnitev s strani namembne države članice ali države tranzita mora biti utemeljena z zakonodajo, ki se uporablja za pošiljanje radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva in ravnanje z njimi, ali z ustrezno nacionalno zakonodajo, zakonodajo Skupnosti ali mednarodno zakonodajo, ki se uporablja za prevoz radioaktivnega materiala.

Pristojni organi v državah članicah tranzita ali namembnih državah članicah lahko postavijo dodatne pogoje v zvezi s pošiljko. Vendar pa za pošiljke znotraj Skupnosti ni mogoče postavljati pogojev, ki so strožji od pogojev iz nacionalne zakonodaje države članice o pošiljanju radioaktivnih odpadkov na njenem lastnem ozemlju.

Če pogoji za pošiljko niso izpolnjeni ali pošiljke ni mogoče izvesti do konca, morajo pristojni organi države članice izvora zagotoviti, da zadevne radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo njihov imetnik ponovno prevzame, razen če je mogoče doseči varen alternativen dogovor.

2. IZVAJANJE SPLOŠNIH DOLOČB

2.1. Prenos direktive

V skladu z direktivo o pošiljkah se zahteva, da države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, pred 25. decembrom 2008.

Večina držav članic je ta rok spoštovala, nekaj držav članic pa direktive ni preneslo pravočasno, zato je Komisija proti njim začela postopek za ugotavljanje kršitev. Zadevne države članice so naknadno sporočile svoje ukrepe za prenos direktive in Komisija je lahko v drugi polovici leta 2009 zaključila te primere, z izjemo Grčije, ki je ukrepe za prenos sporočila septembra 2010.

Od konca leta 2010 je prenos Direktive Sveta 2006/117/Euratom zaključen in lahko se šteje, da se direktiva izvaja v vseh državah članicah EU.

[8] „Imetnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je, preden odpremi pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo odgovorna za takšne materiale in načrtuje odpošiljanje pošiljke prejemniku.

2.2. Standardna listina za nadzor in kontrolo pošiljk

Direktiva o pošiljkah predvideva uporabo standardne listine za vse pošiljke, ki sodijo v področje uporabe direktive. Ob upoštevanju preteklih izkušenj je bila aprila 2008[9] v *Uradnem listu Evropske unije* objavljena nova odločba Komisije o določitvi standardne listine za nadzorovanje in kontrolo pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva.

Za pošiljke radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva (vključno z izrabljenim gorivom, ki je namenjen končnemu odlaganju in kot tak opredeljen kot odpadek) so v prilogi k standardni listini priloženi obrazci za: vlogo za pridobitev dovoljenja; potrdilo o prejemu vloge; dovoljenje za pošiljko ali zavrnitev pošiljke; opis pošiljke/seznam tovorkov in potrdilo o prejemu pošiljke. Standardna listina vsebuje tudi seznam minimalnih zahtev za pravilno izpolnjeno vlogo.

Po ugotovitvi nedoslednosti med Direktivo Sveta 2006/117/Euratom in pojasnjevalnimi opombami iz Odločbe Komisije C(2008)793 z dne 5. marca 2008 o določitvi standardne listine za nadzorovanje in kontrolo pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva iz Direktive Sveta 2006/117/Euratom (2008/312/Euratom) je bil v UL[10] objavljen popravek, ki je ustrezno spremenil besedilo.

Države članice so poročale tudi o nekaterih težavah pri uporabi standardne listine. Podrobnosti o tej nedoslednosti in težavah so na voljo v Delovnem dokumentu služb Komisije SWD(2013)150. Te težave bo obravnaval svetovalni odbor.

2.3. Pristojni organi

"„Pristojni organi“ so organi, ki so po zakonu ali drugih predpisih držav izvora, tranzita ali namembnih držav pristojni za izvajanje sistema nadzora in kontrole pošiljk radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva. Zaradi lažje komunikacije morajo države članice Komisiji posredovati potrebne informacije in kontaktne podatke svojega pristojnega organa ali organov.

Seznam pristojnih organov v državah članicah je na voljo tudi na spletni strani „Europa“ Evropske komisije na naslednji povezavi:

http://ec.europa.eu/energy/nuclear/transport/shipment_directive_en.htm.

2.4. Posredovanje listin in informacij

Komisija v skladu postopkom iz člena 19 direktive o pošiljkah pripravi priporočila o varnem in učinkovitem sistemu posredovanja listin in informacij v zvezi z določbami direktive. Komisija tudi vzpostavi in vzdržuje platformo za elektronsko komuniciranje, prek katere se posredujejo kontaktni podatki pristojnih organov držav članic, jeziki, sprejemljivi za pristojne organe, ter vsi splošni pogoji in morebitne dodatne zahteve, ki jih je treba izpolniti, da pristojni organi dovolijo pošiljko.

Priporočilo Komisije o varnem in učinkovitem sistemu posredovanja listin in informacij je bilo julija 2009[11] objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije*.

Komisija je za platformo za elektronsko komuniciranje pripravila spletno stran (glej zgoraj navedeno povezavo), ki vsebuje vse ustrezne informacije v zvezi z direktivo o pošiljkah. Podatki na strani se po potrebi posodabljajo v skladu z informacijami, ki jih Komisiji pošljejo posamezne države članice, kot je predvideno v členu 18(2) Direktive.

---

9 UL L 107, 17.4.2008, str. 32.
10 UL L 343, 23. 12. 2011, str. 149.
11 UL L 177, 8.7.2009, str. 5.

2.5. Svetovalni odbor

Komisiji pri izpolnjevanju nalog, ki jih določa direktiva, pomaga odbor svetovalne narave, sestavljen iz predstavnikov držav članic. Maja 2007 je bil sklican prvi sestanek, kjer so sprejeli mandat svetovalnega odbora in njegov program dela za naslednja leta. Odbor se je sestal devetkrat, sestanke pa je organiziral in jim predsedoval predstavnik Komisije.

Svetovalni odbor je predložil svoje mnenje:

– o sestavi in uporabi standardne listine;

– o Priporočilu Komisije o merilih za izvoz radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva v tretje države;

– o Priporočilu Komisije o varnem in učinkovitem sistemu posredovanja listin.

Mnenja odbora so navedena v zapisniku.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je svetovalni odbor dober in uporaben način za izmenjavo izkušenj med predstavniki držav članic ter med predstavniki držav članic in Komisijo.

2.6. Redna poročila

Države članice morajo Komisiji prvič poročati o izvajanju direktive o pošiljkah pred koncem leta 2011 in nato vsaka tri leta. Komisija je na podlagi poročil držav članic pripravila to prvo zbirno poročilo za Evropski parlament, Svet in Evropski ekonomsko-socialni odbor, v katerem je uporaben pregled dovoljenj, izdanih v Skupnosti, ter informacije o težavah, s katerimi se v praksi srečujejo države članice, in uporabljenih rešitvah.

V skladu s členom 20 in postopki iz člena 21 Direktive je bilo s svetovalnim odborom opravljeno posvetovanje o osnutku poročila in z njim povezanem delovnem dokumentu. Člani svetovalnega odbora niso posredovali pomembnejših pripomb. Pripombe so zadevale predvsem posodobitve kontaktnih podatkov.

Poročanje bi se moralo osredotočiti zlasti na primere vračanja pošiljk, ko gre za nedovoljene pošiljke in neprijavljene radioaktivne odpadke (člen 4 Direktive). Komisija v okviru tega prvega poročila ni bila obveščena o nobeni pošiljki, za katero bi veljale določbe iz člena 4.

3. POROČANJE DRŽAV ČLANIC

Za racionalizacijo postopka poročanja je Komisija vsem državam članicam posredovala predlogo za poročanje v dveh delih: prvi del za informacije o izvajanju direktive, drugi del za informacije o pošiljkah. Vse države članice so poročale Komisiji. Komisija je predložene informacije analizirala in se po potrebi z zadevnimi državami članicami dvostransko posvetovala o nekaterih vprašanjih, ki jih je bilo treba dodatno pojasniti. Glavni elementi poročil držav članic so povzeti v tem poročilu. Dodatne podrobnosti je mogoče najti v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Države članice na splošno niso poročale o večjih težavah pri izvajanju direktive. Vendar pa so nekatere države članice poročale o posebnih težavah glede naslednjih dveh vidikov:

– zaradi dejstva, da stopnje opustitve nadzora radioaktivnih odpadkov v EU niso usklajene, se lahko zgodi, da se materiali, ki vsebujejo radioaktivne snovi, izpustijo v eni državi članici, medtem ko se v drugi državi članici še vedno obravnavajo kot radioaktivni odpadki;

– čezmejne pošiljke nekaterih odpadkov vsebujejo naravno prisotne radioaktivne materiale (odpadki NORM[12]), ki jih prakse, kot so trenutno dovoljene v temeljnih varnostnih standardih, ne zajemajo. Te vrste odpadkov so izključene iz področja uporabe te direktive in tudi Direktive[13] o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti.

Oba vidika bo svetovalni odbor nadalje proučil in obravnaval.

3.1. Pošiljke

Direktiva o pošiljkah zahteva, da se pošiljke radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva med državami članicami pošljejo le s soglasjem po predhodnem obveščanju, ki ga izrazijo pristojni organi vseh udeleženih držav članic.

Od 27 držav članic jih je 14 dovolilo pošiljke s področja uporabe direktive. Število dovoljenj je sorazmerno nizko. V obdobju iz tega poročila (2008–2011) so države članice poročale o izdaji 161 dovoljenj[14] s področja direktive. S pošiljkami odpadkov je povezanih 74 % dovoljenj, ostalih 26 % pa so pošiljke izrabljenega jedrskega goriva.

Večina pošiljk poteka med državami članicami. Podrobne informacije so na voljo v delovnem dokumentu služb Komisije.

3.2. Izvoz iz Skupnosti

Brez poseganja v pravico vsake države članice, da določi svojo lastno politiko glede cikla izrabljenega goriva, ta direktiva ne vpliva na pravico države članice, da izvozi izrabljeno gorivo za predelavo, ob upoštevanju načel skupnega jedrskega trga in predvsem prostega pretoka blaga znotraj EU. Vendar pa člen 16(1) Direktive jasno določa, pod katerimi pogoji je izvoz pošiljk prepovedan. Zlasti je pomembno, da pristojni organi držav članic ne dovolijo pošiljk v tretjo državo, ki nima upravnih in tehničnih zmogljivosti ter regulativne strukture za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, kot je navedeno tudi v Skupni konvenciji.

V zvezi s tem je Komisija skupaj s svetovalnim odborom v skladu s postopkom iz člena 21 določila merila, kot je določeno v členu 16.2, s katerimi državam članicam olajša oceno, ali so zahteve za izvoz izpolnjene, pri tem pa je med drugim upoštevala ustrezne varnostne standarde Mednarodne agencije za atomsko energijo. Navedena merila so bila v obliki priporočila Komisije objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* decembra 2008[15] .

Število dovoljenj za izvoz v tretje države, ki so ga sporočile države članice, ostaja nizko (17 % števila vseh sporočenih dovoljenj). Devet držav članic je poročalo o skupno 28 dovoljenjih za izvoz izven EU v Rusijo, na Kitajsko, v Švico, na Japonsko in v ZDA. Med navedenimi dovoljenji jih je bilo 16 izdanih za pošiljke izrabljenega goriva, namenjenega predelavi (6 dovoljenj za izrabljeno gorivo iz jedrskih elektrarn) ali za predelavo in skladiščenje (10 dovoljenj za izrabljeno gorivo iz raziskovalnih reaktorjev). Preostalih 12 dovoljenj je bilo izdanih za vrnitev radioaktivnih odpadkov v državo izvora (tj. radioaktivnih odpadkov, nastalih pri obdelavi kontaminiranih materialov v eni od držav članic).

Države članice so sporočile, da se pošiljke in izvoz nadzirajo in kontrolirajo v skladu s postopki in določbami iz direktive o pošiljkah. Vendar pa Komisija z informacijami, ki so ji bile predložene, ne more preveriti, ali so bila v celoti upoštevana vsa izvozna merila iz

---

12 Naravno prisotni radioaktivni materiali (*Naturally Occurring Radioactive Materials* – NORM).

13 Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006.

14 Treba je opozoriti, da se nekatera dovoljenja izdajo za več pošiljk, ki se pošljejo v časovnem obdobju, ki lahko presega trenutno obdobje poročanja.

15 UL L 338, 17.12.2008, str. 69.

priporočila Komisije, in še zlasti, ali so objekti za izrabljeno gorivo v tretjih državah dejansko zavezani sporazumu o varovalnih ukrepih Mednarodne agencije za atomsko energijo v povezavi s podpisom in ratifikacijo Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja ter s tem povezanih dodatnih protokolov ter ali so izpolnjene zahteve za visoko stopnjo varnosti, kot to zahteva direktiva o odpadkih.

Komisija v poročilih držav članic ugotavlja tudi splošno skladnost in dopolnjevanje z nacionalnimi poročili, sestavljenimi v skladu s Skupno konvencijo o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki, saj ta poročila opisujejo predvsem pravni okvir in odgovornosti.

4. ZAKLJUČKI

Direktivo o pošiljkah so uspešno prenesle vse države članice EU. Splošne določbe iz direktive so se izvedle s sprejetjem in objavo ustrezne odločbe Komisije in njenih priporočil ter z ustanovitvijo svetovalnega odbora.

Komisija po proučitvi informacij, ki so jih države članice predložile v svojih prvih poročilih, ugotavlja, da se direktiva zdaj v celoti izvaja in tako zagotavlja ustrezno zaščito prebivalstva. Določa dobro strukturiran in operativen okvir za nadzor in kontrolo pošiljk v vseh državah članicah, ki zagotavlja, da se čezmejne pošiljke radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva pošljejo le s soglasjem po predhodnem obveščanju, ki ga izrazijo pristojni organi vseh udeleženih držav članic.

Izvajanje direktive o pošiljkah ni povzročilo večjih težav. Vprašanje o odpadkih NORM in opustitvi nadzora pri pošiljanju radioaktivnih odpadkov je bilo izpostavljeno in ga bo nadalje obravnaval svetovalni odbor, ustanovljen s to direktivo.

Komisija v zvezi s pošiljkami radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva ugotavlja, da obstoječi nacionalni predpisi, zlasti tisti za izvajanje Direktive o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja, omogočajo, da nacionalni pristojni organi spremljajo premike teh pošiljk na svojem ozemlju.

V tem poročilu je prvi povzetek pregleda dovoljenj, ki so se v Skupnosti izdala v skladu z direktivo o pošiljkah. Število dovoljenj za pošiljke je sorazmerno nizko in podan je jasen pregled nad izvozom izven EU. Čeprav so izvozna merila Komisije objavljena le kot pravno nezavezujoče priporočilo, se bo usklajevanje praks držav članic z vsemi merili še naprej proučevalo, in sicer v tesnem sodelovanju s svetovalnim odborom.

Države članice morajo pri izvajanju direktive o odpadkih sprejeti konkretne odločitve za varno upravljanje s svojimi radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom. To bo gotovo vplivalo na pošiljke znotraj EU, v EU in iz nje. V prihodnje bodo poročila zagotavljala informacije o poteku pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

Za obdobje treh let, ki ga zajema to poročilo, ni bila sporočena nobena nesreča, ki bi med nacionalnimi ali čezmejnimi premiki radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva povzročila izpust radioaktivnih snovi v okolje.